

Akwụkwọ Daniel — Nọmba Iri Isii na Ise

Mkpughe Amụma: Ighota Nkụda-mmụọ nke July 18, 2020 na Ozi na-emeghe emepe nke Mkpụ Etiti Abalị n'Ụbọchị Ikpeazụ

Jeff Pippenger
2024-01-29

N'ụbọchị Julai 18, 2020, ndakpọ olileanya mbụ bịa n'ime mmeghari ndozighari nke ụbọchị ikpeazụ nke Chineke. Nke a ghorọ ihe ama n'akukọ ihe mere eme nke Ahụhụ nke atọ, nke bụ akukọ ihe mere eme nke mmiri ozuzo nke ikpeazụ, bụrụkwa akukọ ihe mere eme nke ika akara nke puku mmadụ otu nari na iri anọ na anọ. Egosila akukọ ihe mere eme ahụ site n'ime mmeghari ndozighari o bula nke akukọ ihe mere eme di nsọ, ma e gosikwara ya n'uzo puru iche site n'akukọ ihe mere eme nke mmeghari Millerite, a kowakwara ya site n'ilu umu agboghọ iri ahụ, o na-anochitekwa akukọ ihe mere eme amuma nke onye amuma o bula kporo aha.

Ụbọchị Julai 18, 2020, na-anochi anya ndakpọ olileanya mbụ nke mmeghari ahụ, ya mere o na-akara mbata nke oge ichere n'ilu banyere umu agboghọ iri na Habakuk. N'akukọ ihe mere eme nke ndi Millerite, a huru na otu ihe akaebe ahụ nke dugara ha n'ekwuputa ha na-ezighi ezi bukwa nke kowara ezi ụbọchị ahụ. A hukwara mgbe ahụ na oge ichere nke ilu banyere umu agboghọ iri bụ eziokwu di ugbu a, na oge ichere ahụ bụ otu oge ichere ahụ di na Habakuk isi nke abuo. A na-emeghachi ilu banyere umu agboghọ iri ahụ ruo n'akwukwo ozi o bula, ma eziokwu ahụ na-egosi na naani ndi sonyere n'ndakpọ olileanya ahụ ka bụ ndi a puru iguta di ka ma o bụ umu agboghọ amamihe ma o bụ umu agboghọ nzuzu.

A nwalere ahụ ukwu nke Adventism Laodisia ka a nwaru site n'ibianu nke Ahụhụ nke atọ na Septemba 11, 2001, ma mgbe amuma ahụ dara ada nke Julai 18, 2020 gafere, e hapuru Adventism Laodisia n'azu ka o na-ese n'enweghi ntuziaka laghachi n'ebe Rom no, dika o dikwara ndi Protestant n'akukọ ihe mere eme nke Millerite.

O bughị naani na ndi Milirait kowara oge nchere ahụ di ka mmezu nke ilu umu agboghọ iri ahụ, kama ha hukwara na n'akwukwo Habakuk, iwu ahụ nke na-asị ka a chere ohuu ahụ, o bụ ezie na o na-egbu oge, bụ otu ihe iriba ama amuma ahụ. Ya mere, Habakuk na-akwado na ohuu ahụ e gosiputara n'uzo ezighi ezi ma nke butere nkuda mmụọ mbụ ahụ bụ ohuu ahụ nke ga-“ekwu okwu” n'ogwugwu.

N'ihia na ohuu ahụ ka diri oge a kara aka, ma n'ogwugwu ya o ga-ekwu okwu, o gaghikwa agha ugha: o bụ ezie na o ga-egbu oge, chere ya; n'ihia na o ga-abia n'ezie, o gaghikwa egbu oge.
Habakkuk 2:3.

Ozi ahụ nke kpatara ndakpọ olileanya mbụ bụ otu ozi ahụ a ga-amata dika nke mezuru n'oge na-adighi anya, ma o bụ ozi nke ka dabere n'elu arumuka amuma ndi gara aga e ji mee okwa mbụ ahụ nke nwere njehie.

N'akukọ ihe mere eme nke ndị Millerite, a nwara ndị bụbu ndị nke ogbugba ndụ mbụ mbụ; emesịa a nwara ndị nke ogbugba ndụ ọhụrụ. Nnwale ahụ malitere maka ndị Protestant mgbe mmụọ-ozị mbụ nke Mkpughe iri na mmụọ-ozị mbụ nke Mkpughe iri na anọ (n'ihị na ha bụ otu mmụọ-ozị ahụ) rịdatara n'ụbọchị August 11, 1840. Nnwale ha kwusiri na mmechuihu mbụ na ọbịbia nke mmụọ-ozị nke abụọ nke Mkpughe iri na anọ.

N'akukọ ihe mere eme nke ndị Millerite, ule ahụ maka ndị Millerite malitere site n'ibịa nke mmụọ ozi nke abụọ n'oge nkụda mmụọ mbụ, ma mechie na mbata nke Mkpu Etiti Abalị, nke Sister White kowara dika igwè mmadụ nke ndị mmụọ ozi, ndị sonyere na mmụọ ozi nke abụọ. N'okpuru ike nke Mmụọ Nso, e mesiri kewapu ndị Millerite ndị ghotara ma nabata ozi Mkpu Etiti Abalị n'ebe ndị Millerite ndị na-amaghị ozi ahụ, nke na-adakwasị ha gburugburu niile, nọ. N'ụbọchị Oktoba 22, 1844, mmụọ ozi nke atọ bịa, ma ọhụ ahụ nke nọwo na-egbu oge wee kwuo.

N'akukọ ihe mere eme nke mmechi akara nke puku mmadụ otu nari na iri anọ na anọ, e buru ụzọ nwalee ndị nke ndị mmadụ nke ogbugba ndụ mbụ, mesia ndị nke ndị mmadụ nke ogbugba ndụ ọhụrụ. Nnwale ahụ malitere nye Adventism nke Laodisia mgbe olu mbụ nke mmụọ ozi nke Mkpughe iri na asatọ na nke mmụọ ozi nke atọ nke Mkpughe iri na anọ (n'ihị na ha bụ otu mmụọ ozi ahụ), siri n'elugwe rịdata na Septemba 11, 2001. Nnwale ha bịa na njedebe ya site na mmechuihu nke Julai 18, 2020.

N'ime mmeghari nke mmụọ-ozị nke atọ, ule maka nari puku iri anọ na anọ ahụ malitere na mbata nke nkụda mmụọ mbụ ahụ, ọ ga-ejedebe kwa na mbata nke ozi nke Mkpu Etiti Abalị. N'okpuru ike nke Mmụọ Nso, ndị na-amata ugbu a ma nabata ozi nke Mkpu Etiti Abalị ahụ, a na-ekewapu ha mgbe ahụ n'ebe ndị nzuzu na ndị ajọ omume nọ, bụ ndị na-amataghị ozi ahụ nwere otutu akukọ nke na-ada ugbu a gburugburu ha niile.

N'iwu Sọnde nke na-abia n'oge na-adighi anya, “olu” nke abụọ nke mmụọ-ozị nke Mkpughe iri na asatọ na-ekwu okwu, nke bukwa ọhụ ahụ nke “chere ogologo oge” ikwu okwu. Ọ na-anochikwakwa ozi nke mmụọ-ozị nke atọ nke “na-ebiliwanye elu” ruo n'oké mkpu ahụ.

A na-anochi Anya Ákụ N'etiti Abalị anya dika otutu ndị mmụọ ozi na-esonyere mmụọ ozi nke gara aga. Ozi nke Anya Ákụ N'etiti Abalị nwere otutu akukọ na-enye aka n'ozị ahụ dum, ndị mmụọ ozi kwa bụ ihe nnochianya nke ozi. N'akukọ ihe mere eme nke ndị Millerite, onye ọsụ ụzọ e jidere di ka onye duru ụzọ n'iweta ozi nke ezi Anya Ákụ N'etiti Abalị ọnu bụ Samuel S. Snow. N'ime akukọ ihe mere eme ahụ, e deputara nke oma na nghota Snow banyere ozi nke Anya Ákụ N'etiti Abalị toro ma meputa n'ime oge.

A na-emeghari akukọ ihe mere eme ahụ ruo n'ókè mkpụrụedemede ya, ozi nke Mkpu Etiti Abalị ikpeazukwa anowo na-aputa n'ihu ọha kemgbe ngwucha onwa Julai, 2023. Ọ bughị naanị ozi banyere Islam, kama ọ na-agunyekwa ozi banyere imechi akara nke otu nari na iri anọ na anọ puku. Ọ na-agunyekwa mkpughe ahụ na mpi abụọ nke anụ ọhia nke ụwa, ha abụọ na-agabiga na “onwu na mbilite n'onwu”, dika ha si yikwasị onyinyo nke anụ ọhia ahụ, nke n'otu akukọ ihe mere eme ahụ na-emezu ilu amuma ahụ na “nke asatọ sitere na asaa”. Ọ na-agunyekwa mkpughe ndị jikotara na “akukọ ihe mere eme zoro ezo” nke Égbe Asaa, ọ na-emezukwa ilu amuma nke “nkume” ahụ a juru aju, nke ghorọ “isi nkuku”, dika a na-ekpughe “ugboro asaa” nke Levitikos iri abụọ na isii ka

ọ bụrụ eri nke na-akpa eziokwu niile nke akụkọ ihe mere eme Miller ọrụ, na eziokwu ndị ahụ e meghere akara ha n'oge ọgwụgwụ na 1989. Onye Abụ Oma kwuru ya otu a:

Nkume nke ndị na-ewu ụlọ juru aghọwo isi nkume nke nkuku. Nke a bụ ọrụ Onyenwe anyị; ọ dī ịtụnanya n'anya anyị. Nke a bụ ụbọchị nke Onyenwe anyị mere; anyị ga-añurị ọñụ ma ñurịa n'ime ya. Abụ Oma 118:22–24.

“Nkume”, nke bụ “ọla dī oké ọñụ ahịa” mbụ William Miller chọputara (ọbuna ọla ndī dī oké ọñụ ahịa bụ nkume), bụ “ụbọchị nke Onyenwe anyị meworo.” E gosila n'akwukwọ ndī gara aga na nhazi ya, na okwu ndī dī n'iwu ụbọchị izu ike, hà n'otu na nhazi nke okirikiri nsọ nke asaa, dīka e si depụta ya n'Isi nke iri abụọ na ise nke Levitikos. Izu ike n'ụbọchị nke asaa bụ ihe nnochianya nke ala na-ezu ike n'afọ nke asaa, ma mgbe a tulerere iwu abụọ ahụ n'uzọ a, ha na-enye àmà na otu ụbọchị na-anọchi otu afọ n'amụma nke Akwukwọ Nso.

Ha na-egosikwa na nghota ahụ Miller kwusara banyere iwe Chineke nke “ugboro asaa,” n'ime Levitikos iri abụọ na isii, ka e ji “otu ụbọchị” nọchie anya ya, n'ihī na Onyenwe anyị mere okirikiri nsọ nke afọ asaa, n'ezie dīka O mere eluigwe na ụwa n'ime ụbọchị isii, wee zuru ike n'ụbọchị nke asaa.

Mgbe Jisọs mechara ilu ahụ banyere ubi-vain, O juru ndī Farisii ajuju.

Ya mere, mgbe onye nwe ubi vain ahụ bīara, ginī ka ọ ga-eme ndī ọrụ ubi ahụ? Ha siri ya, O ga-eji ọdachi bibie ndī ajo mmadụ ahụ, ma nyefee ubi vain ya n'aka ndī ọrụ ubi ọzọ, ndī ga-enye ya mkpuru ya n'oge ha. Jizos siri ha, Ụñụ agubeghī mgbe ọ bula n'Akwukwọ Nso, Nkume ahụ ndī na-ewu ụlọ juru, otu ahụ ka ọ ghoro isi nkuku: nke a bụ ọrụ Onyenwe anyị, ọ dīkwa ịtụnanya n'anya anyị? N'ihī ya asi m unu, a ga-anapu unu alaeze Chineke, nye ya mba nke na-amī mkpuru ya. Ma onye ọ bula ga-adakwasī nkume a ga-agbajikwa: ma onye ọ bula nkume ahụ ga-adakwasī, ọ ga-egwe ya ka ọ buri ntu. Ma mgbe ndī isi nchụàjà na ndī Farisii nuru ilu ya ndī ahụ, ha ghotara na ọ na-ekwu banyere ha. Matiu 21:40–45.

Ilu banyere ubi vain bụ ilu banyere ka e si gafere ndī a horo bu, nye alaeze ahụ nye ndī ohuu a horo. “Nkume” ahụ nke a juru, dī ka Jizos si kwuo, bụ “nkume” ahụ nke ma na-azoputa ma ọ bụ na-ebibi, dabere n'otu e si anabata ya. “Nkume” ahụ ga-abu eziokwu Akwukwọ Nso n'ihe ndabere Jizos ji ya mee ihe, n'ihī na o nwere ike ime ka mkpuru ezi omume puta, ma a na-emeputa ezi omume nke Kraist n'ime ndī ikom na ndī inyom naanī mgbe ha natara Okwu eziokwu Ya.

Dọ ha nsọ site n'ezio kwu gi: okwu gi bụ eziokwu. Jon 17:17.

“Nkume” ahụ bụ ozizi nke a na-anabata ma ọ bụ a na-aju, ma Jisọs bụ Okwu ahụ, ma n'akwukwọ Ọrụ Ndiozi, Pita kowara “nkume” ahụ dīka Kraist.

Ka amara unu nile, na ndī mmadụ nile nke Izrel, na ọ bụ n'aha Jisọs Kraist onye Nazaret, onye unu kpogidere n'obe, onye Chineke mere ka O si n'onwu bilie, ọ bukwa site n'aka Ya ka nwoke a guzo n'ihu unu ebe a dī ndu nke oma. Nke a bụ nkume ahụ nke unu ndī na-ewu ụlọ juru dīka ihe na-abaghī uru, nke ghoro isi nkuku. Ma ọ dighikwa nzoputa n'ime onye ọ bula ọzọ: n'ihī na ọ dighi aha ọzọ n'okpuru eluigwe e nyere n'etiti mmadụ, nke anyi ga-esi n'ime ya zoputa. Ọrụ Ndiozi 4:10–12.

Ma n'akwukwọ Pita Mbu, ọ na-eburu ihe nnochianya nke "nkume" ahụ n'ihu karịa, ma ọ na-edebe ya n'otu onodu ahụ nke igafe nke ndi nke ogbugba ndu mbu gara aga na ihoputa ndi ohu a hoputara, bu ndi, dika o kwuru, "n'oge gara aga unu abughị ndi mmadu, ma ugbu a unu bu ndi nke Chineke: ndi na-enwetabeghi ebere, ma ugbu a enwetawo ebere."

N'ibiakwute Onye ahụ, dika nkume di ndu, nke mmadu juru n'eziokwu, ma Chineke hoputara ya, nke dikwa oké onu ahia, unu onwe-unu kwa, dika nkume di ndu, a na-ewuli unu ka unu buru ulo nke mmuo, okwa nchujà di nsọ, iji chuo aja nke mmuo, nke a na-anabata n'ihu Chineke site n'aka Jisọ Kraist. N'ihu ya kwa, e dere ya n'Akwukwọ Nso, Lee, ana m atukwasi na Zayon nkume isi nkuku, onye a hoputara, nke di oké onu ahia: onye obula nke kwere na ya agaghi eme ihere. Ya mere n'ebe unu no bu ndi kwere ekwe, o bu ihe di oké onu ahia: ma n'ebe ndi na-ekweghi ekwe no, nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru, otu nkume ahụ ka e mere isi nkuku, burukwa nkume nke isu ngongo, na okwute nke ihe mkpasu-iwe, obuna nye ndi ahụ na-asu ngongo n'okwu ahụ, ebe ha bu ndi na-enupu isi: nke a ka a hoputara ha kwa maka ya. 1 Pita 2:4-8.

Pita kwuru banyere ndi mbu a horo, si: "nye ndi ahụ na-ekweghi ekwe, nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru, otu nkume ahụ aghowo isi nkuku ulo, burukwa nkume isu ngongo, na oke nkume nke mmejọ, obuna nye ndi ahụ na-asu ngongo n'okwu ahụ, ebe ha na-ekweghi ekwe: nke a ka a hoputara ha kwa maka ya."

A na-anochi anya Jisọ n'ihe osise nsọ o bula nke ntola ahụ.

N'ihu na o dighi onye obula puru ito ntola ozo ma e wezuga nke ahụ e torola, nke bu Jisọ Kraist. 1 Ndi Korint 3:11.

Ntola ndi Millerite wuru bu Nkume nke Ogbọ niile (Nkume ahụ).

"Ido aka na nti ahụ abiajo: A gaghị ekwe ka ihe o bula bata nke ga-akpaghasi ntola nke okwukwe ahụ anyi na-ewuli kemgbe ozi ahụ bira n'afọ 1842, 1843, na 1844. Anọ m n'ime ozi a, ma kemgbe ahụ ka m no n'ihu uwa, na-eguzosi ike n'eziokwu nye ihè ahụ Chineke nyere anyi. Anyi ebughi n'obi iwepu ukwu anyi n'elu ikpo okwu ahụ e debere ha, dika ubochi kwa ubochi anyi ji ekpere siri ike na-achọ Onyenwe anyi, na-achọ ihè. Unu chere na m ga-enwe ike ihapu ihè ahụ Chineke nyere m? O ga-adị ka Nkume nke Oge Ebighi Ebi. O nowo na-eduzi m kemgbe e nyere ya." Review and Herald, Eprel 14, 1903.

Ihe mbu di ka nkume di oké onu ahia Miller choputara, nke goro akuku nke ntola ndi Millerite, nke di ka Nkume nke Ebighi Ebi, bu "oge asaa" nke Leviticus iri abuo na isii; ma "oge asaa" ahụ bu eziokwu ntola mbu ndi osu uzo Millerite ndi ahụ, ndi ka wuchara ntola ndi Millerite, wepuru n'akuku. O bu ndi na-ewu ulo ga-aju nkume ntola ahụ. "Nkume" ahụ, nke na-anochi anya Kraist, bukwa ubochi ahụ Onyenwe anyi mere; n'ihu na O mere ubochi nke asaa ka o buru ubochi izu ike, meekwa afọ nke asaa ka o buru afọ ala ahụ ga-ezu ike. N'afọ 1863, a juru nkume ntola ahụ; ma a ga-eme ya "isi nkuku" na "nkume nke isu ngongo" nye ndi na-adighi erube isi.

Ozi nke Alakuba nke ahuhu nke ato bu isiokwu nke mmeghari ndozighari nke otu nari puku iri ano na ano, ma usoro ule ahụ malitere mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato siri n'eluigwe rịdata,

dịka a tũdara nnukwu ụlọ nile nke Obodo New York n’ala n’ubochi Septemba 11, 2001. Ndi Adventist gbachiri nkiti banyere njirimara amuma ahụ na Septemba 11, 2001, bu obibia nke “ubochi ifufe owuwa anyanwu.” N’ubochi Julai 18, 2020, a hapuru ha n’azu mgbe ndi ama abuo nke Mkpughe isi nke iri na otu, e gburu ha n’okporo ama nke nnukwu obodo ahụ. Ule nke Adventism akwusila, ule ahụ maka ndi kwuputara na ha ghotara ozi nke Alakuba amalitelari.

Mgbe ha dinara n’okporo ama dika ndi nwuru anwu ruo na njedebe nke Julai, 2023, e mesiri kpolite okpukpu akoro nwuru anwu ndi ahụ site n’ozi mbu nke Ezekiel. Ozi nke abuo nke Ezekiel bu ozi nke ifufe anọ nke Islam nke Ahuhu nke ato, nke na-anochi anya mmeghe na-aga n’ihu nke ozi nke Mkpụ Etiti Abali, bu ohu ahụ nke gbuuru oge, nakwa isiokwu nke oge niile nke mmeghari ahụ. E mesiri kpughee eziokwu di iche iche, n’ihi na ozi nke Mkpụ Etiti Abali na-anochi anya ozi nwere otutu akuku. Eziokwu mbu nke zutere okpukpu akoro nwuru anwu ndi ahụ bu eziokwu mbu nke Adventizim Laodisia juru, o na-anochikwa anya eziokwu ahụ nke na-akara mgbanwe nke Laodisia banye na Filadelfia.

Eziokwu ahụ bu ozi nke ichichi, ya mere a ga-eme ka o guzosie ike ma n’uche kwa, ma n’ime mmuokwa. O zughị ezu imata na oge ndi ama abuo ahụ nwuru n’okporo ama bu ihe nnochianya nke ikpaghasi “ugboro asaa”; o na-achokwa nnabata eziokwu ahụ n’ahumahu.

Ola Miller, nke na-anochi anya eziokwu ndi e mepere akara ha n’oge ogwugwu n’afọ 1798, ghorọ ule nye umu agboghọ na-amaghi nwoke nke ubochi ikpeazu. Ahumahu nke idi guzosie ike n’eziokwu “n’uzo ime mmu” ka e ji ola mbu Miller na-anochi anya ya, ebe “idi guzosie ike n’eziokwu n’uche” ka e ji ozi Islam nke ahuhu nke ato na-anochi anya ya. Ikpọ oku ka e nwec ncheghari na nkwaputa mmehie, nke “oge asaa” na-anochi anya ya, na-akowa oru a na-aru n’ijikota ya na Kraist n’Ebe Kasị Nso, ma e ji ohu “mareh” na-anochi anya ya.

A na-anochi anya nghota “amamihe” nke Islam nke Ahuhu nke ato site n’ohu “chazon,” ma a na-achọ ha abuo n’aka ndi a ga-akara akara. N’afọ 1863, Adventizim Laodisia horo iwughachi Jeriko, ma hapu oru ya nke iwughachi Jerusalem. Jeriko bu akara nke uba, dika kwa nke a na-anochi anya ya site n’isi Laodisia.

“Otu n’ime ebe nche siri ike kachasi n’ala ahụ—obodo ukwu ma baa uba nke Jeriko—dina kpomkwem n’ihu ha, ma o di ntakiri anya site n’ogige ha di na Gilgal. N’okeala ndagwurugwu na-amị mkpuru nke juputara n’ogaranya na udi ihe di iche iche nke ebe okpomoku, ebe obibi okomoko na ajo omume bu ndi eze na ulọ nso ya, obodo a nke nganga, n’azu mgbidi nche ya buru ibu ma sie ike, guzoro na-agbagha Chineke nke Izrel. Jeriko bu otu n’ime isi ebe a na-efe arusi, ebe e nyefere ya karisia nye Ashtarot, chi nwanyi nke onwa. N’ebe a ka ihe niile kasị njo ma kasị ewedara mmadu ala n’okpukpe ndi Kenan gbakotara. Ndi Izrel, n’obi ha ka ihe ojobo di egwu nke mmehie ha mere na Bet-peo ka di ohuru, enweghi ike ile obodo ndi mba ozo a anya ma e wezuga n’ikposi na n’ujo.” Patriarchs and Prophets, 487.

“Nku” ahụ ndi na-ewu ulọ juru n’afọ 1863, ka ha na-ewughachi Jeriko, bu “oge asaa” ahụ nke n’ubochi ikpeazu ga-abu eziokwu ahụ (nkume bara uba), nke na-aghọ “isi nkuku,” n’ihi na o bu eziokwu ahụ na-akpa onu mmalite nke Adventizim n’ime mmeghari nke ndi Millerite, na njedebe nke Adventizim n’ime mmeghari nke otu nari puku na iri anọ na anọ. Nkume bara uba ahụ, nke bu

“oge asaa,” bukwa “ubochi nke Onyenwe anyi mere,” o bukwa Kraist n’onwe ya, n’ihi na O bu Okwu ahụ, O bukwa “Eziokwu.” Isiokwu nke Alakuba bu isiokwu na-eweta ime ka e sachapu ma ndi a hoputara mbu ma ndi a hoputara oheru, mmecha ime ka e sachapu ugboro abuo ahụ malitekwarara na Septemba 11, 2001, nke bu “ubochi ifufe owuwa anyanwu.” N’ubochi ahụ ndi nche kwesiri ibu abụ otu abụ ahụ Kraist buuru, mgbe O kwusara ilu nke ubi vain. Otu nari puku na iri anọ na anọ na-abu abụ Mozis (“oge asaa”), na abụ Nwa Aturu ahụ.

M hukwara ihe di ka osimiri iko a gwakotara na oku; hukwa ndi meriri anu ohia ahụ, na onyinyo ya, na akara ya, na onu ogugu aha ya, ka ha guzo n’elu osimiri iko ahụ, na-ejide ubo Chineke. Ha na-abukwa abụ Mozis, ohu Chineke, na abụ Nwa-aturu ahụ, na-asi, Oru gi di ukwu ma di itunanya, Onyenweanyi Chineke Puru Ime Ihe Niile; uzog gi ziri ezi ma buru eziokwu, gi Eze ndi nsog. Nkpughe 15:2, 3.

“Nwa-aturu” ahụ bu Kraist e gburu, e wee gbuo Ya n’etiti ubochi puku abuo na nari ise na iri abuo, si otu a jikota onu aja nke ndu Ya na obara Ya (ebe O mere ka ogbugba ndu ahụ guzosie ike), ya na “ise-okwu nke ogbugba ndu Ya” nke Mozis, di na Levitikos iri abuo na isii. Abụ Mozis na nke Nwa-aturu ahụ bu abụ nke chazon nke akuko ihe mere eme amuma na abụ nke mareh nke “ngosi” Ya. O bu abụ nke nghota ogugu isi na nke mmuo dika a na-anochi anya ya site n’ohu abuo nke Daniel isi nke asato. O bu abụ nke ndi ogbugba ndu a na-ekpe ikpe ma na-agafere, ebe a na-ahoputa ndi oheru a hoputara. Usoro ihoputa ahụ, ya mere abụ ahụ, malitere na Septemba 11, 2001.

Ndi si na Jekob ga-abia ga-agbanye mgborogwu: Izrel ga-eto ifuru ma puta ome, mejuokwa elu uwa dum mkpuru. O ha tiri ya ihe, dika O siri tie ndi tiri ya ihe? Ma o bu e gburu ya dika ogbugbu nke ndi ndi o gburu si di? N’oke, mgbe o na-epuputa, I ga-arurita ya uka: O na-egbochi ifufe ya siri ike n’ubochi ifufe owuwa anyanwu. Site na nke a, ya mere, a ga-eme ka ajo omume Jekob di ocha; nke a kwa bu mkpuru ya niile, bu iwepu mmehie ya; mgbe o na-eme nkume niile nke ebe ichuaja ka ha di ka nkume nzu a tiwara etiwa, ogige arusi na ihe oyiyi agaghi eguzo. Ma obodo e wusiri ike ga-abu ebe togboro n’efu, ebe obibi a gbahapuru agbahapu, hapukwara dika ozara: ebe ahụ ka nwa ehi ga-ata nri, ebe ahukwa ka o ga-edina ala, rie alaka ya. Mgbe alaka ya akponwuwu, a ga-agbajikwa ha: umunwaanyi ga-abia, tukwasia ha n’oku: n’ihi na ha bu ndi enweghi nghota o buka: ya mere Onye kere ha agaghi emere ha ebere, Onye kpuru ha agaghi egosikwa ha amara. O ga-erukwa n’ubochi ahụ, na Onyenwe anyi ga-apia site n’owa osimiri ahụ ruo n’iyi Ijipt, a ga-achikotakwa unu n’otu n’otu, unu umu Izrel. O ga-erukwa n’ubochi ahụ, na a ga-afu opi ukwu ahụ, ndi ahụ di njikere ila n’iyi n’ala Asiria na ndi a chupuru achupu n’ala Ijipt ga-abia, ha ga-efekwa Onyenwe anyi ofufe n’ugwu nsog di na Jerusalem. Aizaya 27:6–13.

Mgbe a ghotara amaokwu ndi a n’uzo ziri ezi, ha na-akowaputa Septemba 11, 2001, ruo n’iwu Uka nke Sunday nke na-abia n’oge na-adighi anya. Amaokwu nke isii na-akowaputa akuko ihe mere eme ahụ dum, site n’ikowa mmalite nke osisi ahụ nke na-agbanye mgborogwu, mesia na-aputa ifuru ma na-amu mkpuru oheru, ma n’ikpeazu juputa uwa dum n’omuru. Omuru ahụ nke na-ejuputa uwa na-eme otu ahụ n’oge “awa” ahụ, nke bu nsogbu iwu Uka nke Sunday. Mgbe Kraist n’oge ahụ na-achikota omuru Ya n’oba Ya, O na-ewetakwa ikpe n’elu Babilon. Ikpe ahụ nke na-eme n’oge a na-ejuputa uwa n’omuru ka e sere n’amaokwu nke asaa, mgbe a juru ajuju

abuọ ahụ, “O tipuworola ya, dika o tiburū ndi tiburū ya? ma-ọbu ọ bu ọlu-ya dika ogbugbu nke ndi eji ya gbuo?”

Mgbe ahụ n’amaokwu nke asatọ, e ji okwu a, “N’ókè,” kowaa ifesa mmiri ozuzo ikpeazu ahụ. Ihe na-eme ka ahịhịa pụta bụ mmiri ozuzo ahụ, ma mgbe e gosiputara mmalite nke mmiri ozuzo ikpeazu ahụ, e gosiputara ya dika mmalite “n’ókè, mgbe ọ na-epuputa.” Mgbe mmiri ozuzo ikpeazu ahụ malitere, a na-awusa ya “n’ókè”, n’ihi na a naghị awusa ya n’enweghị okè ma ọ bụrụ na owuwe ihe ubi ahụ bụ ngwakọta nke ndị eziokwu na ndị ụgha.

“Mkpurūobi ọ bula a tugharịrị n’ezie ga-enwe oke aguu siri ike iweta ndi ọzọ site n’ochichiri nke njehie bịa n’ihè dī ebube nke ezi omume Jizos Kraist. Nnukwu mmụba nke Mmụọ nke Chineke, nke na-eme ka ụwa dum na-enwu site n’ebube ya, agaghị abia ruo mgbe anyi ga-enwe ndi mmadu e mere ka ha ghota ihè, ndi maara site n’ahumahu ihe ọ putara ibi ndi na Chineke na-aruko ọrụ. Mgbe anyi nwere nsopuru-onyinye zuru ezu, nke obi dum, nye ije ozi Kraist, Chineke ga-amata eziokwu ahụ site n’iwusa Mmụọ ya n’enweghị tọ; ma nke a agaghị eme mgbe akuku kachasi ukwu nke nzuko ahụ abughi ndi na Chineke na-aruko ọrụ. Chineke apughi iwusa Mmụọ ya mgbe icho onwe onye na ikporo onwe onye uto putara ihè nke ukwu; mgbe mmụọ dī otu a na-achi, nke, ma a sugharia ya n’okwu, ga-ekwuputa aziza ahụ nke Kéin,—‘O bụ m onye nche nwanne m?’ O buri na eziokwu maka oge a, ọ buri na ihe iriba ama ndi na-arwanye elu n’akuku niile, ndi na-agba ama na ogwugwu nke ihe niile adila nso, ezughi iji kpote ume na-arụ ọrụ nke ndi na-ekwuputa na ha maara eziokwu, mgbe ahụ ochichiri nke hà nhata n’ogo na ihè nke nọ na-enwu ga-erute mkpurūobi ndi a. Enweghi obuna oyiya nke ihe ngoru ọ bula maka enweghi mmasi ha nke ha ga-enwe ike iweta n’ihu Chineke n’ubochi ukwu ahụ nke ikpeazu a ga-aguko ihe niile. Agaghị enwe ihe kpatara ya ha ga-enye banyere ihe mere ha ejighi biri, jee ije, ma ruo ọrụ n’ihè nke eziokwu dī nsọ nke okwu Chineke, ma si otu a, site n’omume ha, gosi ụwa nke mmehie mere ochichiri, omiko ha, na inu oku n’obi ha, na a pughi igbagha ike na eziokwu nke ozioma.” Review and Herald, July 21, 1896.

Nwanneanyi White na-akowaputa amaokwu ahụ dī ka oge mmụọ ozi nke Mkpughe ji aridata, n’ihi na ọ siri, “nnukwu nsusa nke Mmụọ nke Chineke, nke ji ebube ya mee ka ụwa dum nwee ihè.” N’amaokwu ọzọ anyi akpotuwo ugoro ugoro n’isiokwu ndi a, ọ kowara na mgbe “ulo ukwu nke New York” “a kwaturu,” “Mkpughe isi nke iri na asatọ, amaokwu nke mbu ruo nke ato ga-emezu.”

Anyi ga-aga n’ihu n’echiche ndi a n’isiokwu na-esonu.

Ugbu a ka m ga-aburiri onye m huru n’anya nke ukwu abu banyere ubi-vine ya. Onye m huru n’anya nke ukwu nwere ubi-vine n’ugwu na-amị mkpuru nke ukwu: O ji ogige gbaa ya gburugburu, chikotakwa nkume ndi dī n’ime ya, kuokwa ya vine kachasi mma, wukwazie ulo elu n’etiti ya, meekwa ebe a na-apiputa mmanya n’ime ya: o wee chere na ọ ga-amị mkpuru vain, ma o weputara mkpuru vain ohia. Ma ugbu a, unu ndi bi na Jerusalem, na unu ndi ikom Juda, biko, kpee ikpe n’etiti m na ubi-vine m. Gini ka a puru imekwu maka ubi-vine m nke m na-emeghi n’ime ya? gini mere, mgbe m turu anya na ọ ga-amị mkpuru vain, o ji miputa mkpuru vain ohia? Ma ugbu a, bianu; aga m agwa unu ihe m ga-eme ubi-vine m: aga m ewepu ogige ya, a ga-eripia ya kpankpan; kwatuo mgbidi ya, a ga-azopia ya n’okpuru ukwu: Aga m

eme ka o buru ebe togboro n'efu: a gaghị akwachaa ya, maobu kuchaa ya; kama ogwu na uke ga-epulite n'ime ya: aga m enyekwa igwe ojii iwu ka ha ghara izo mmiri n'elu ya. N'ihia na ubi-vine nke Jehova nke usuu ndi agha bu ulo Izrel, ndi ikom Juda bukwa osisi utu Ya: O chotara ikpe ziri ezi, ma lee mmegbu anya; chokwa ezi omume, ma lee mkpu. Aizaya 5:1-7.